

PATENTOVÝ SPIS

(19)
ČESKÁ
REPUBLIKA

ÚŘAD
PRŮMYSLového
VLASTNICTVÍ

(21) Číslo přihlášky: **2009-112**
(22) Přihlášeno: **25.02.2009**
(40) Zveřejněno: **29.04.2009**
(Věstník č. 17/2009)
(47) Uděleno: **05.08.2010**
(24) Oznámení o udělení ve Věstníku: **15.09.2010**
(Věstník č. 37/2010)

(11) Číslo dokumentu:

302 041

(13) Druh dokumentu: **B6**

(51) Int. Cl.:
C12C 1/00 (2006.01)

(56) Relevantní dokumenty:
WO 99/54725; WO 98/51776.

(73) Majitel patentu:
Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a. s., Praha, CZ
(72) Původce:
Kosař Karel RNDr. CSc., Brno, CZ
(74) Zástupce:
Ing. Ludvík Koldovský, Horáčkova 9, Praha 4, 14000

(54) Název vynálezu:
**Způsob stanovení konečného přepěňování
baleného piva vlivem ječmene**

(57) Anotace:
Řešení spočívá ve zjištění celkového gushingového potenciálu ječmene jednou zkouškou zahrnující biologické faktory, podmíněné vlivem produktů klíčení ječmene napadeného plísněmi vegetujícími na zmu ječmene.

CZ 302041 B6

Způsob stanovení konečného přepěňování baleného piva vlivem ječmene

Oblast techniky

5

Vynález se týká způsobu stanovení konečného přepěňování baleného piva vlivem ječmene určitého k jeho výrobě.

10

Dosavadní stav techniky

Gushing je nežádoucí nadměrné vypěnění piva po otevření láhve. Vyskytuje se většinou sporadicky, často nečekaně a představuje pro pivovary vážný problém. Přestože první vědecké práce zabývající se gushingem a jeho příčinami se objevily mezi léty 1920 až 1925, stále nelze gushing plně předvídat a předcházet mu. Existuje mnoho příčin, které tento nežádoucí jev vyvolávají. Obecně je lze rozdělit na příčiny mechanické, fyzikální, chemické a biologické. Nejčastější příčina přepěňování piva je způsobena sladem. Dosud neexistuje spolehlivý rychlotest, který by umožňoval snadnou a rychlou detekci možného gushingového potenciálu u surového materiálu nebo sladu. Vyvinuté gushingové testy jsou časově poměrně náročné, a to hlavně při prověřování surovin. Některé testy jsou zaměřeny na sledování určité možné příčiny ovlivňující tvorbu gushingu, jako je např. „počítací“ metoda stanovující vitalitu plísni v ječmenu sleduje vlivy biologické, jiná stanovující mikrokrytaly štavelanu vápenatého je zaměřena na vlivy chemické, případně fyzikální. Pro rychlotest však není ani tak důležité, který z možných faktorů způsobující gushing je přítomen, jako skutečnost, je-li vůbec přítomen a nebo zdali nevznikne (nebo se neaktivuje) během výrobního procesu. Kromě základních testů zaměřených tímto směrem např. „třepací testy“, vibrační „cold box“ test, inverzní test (převrácení), testy na „zimní“ a „letní“ typ gushingu a pivovarský (devítidenní) minitest existuje mnoho jejich modifikací. V současnosti, se stanovují pouze přítomné gushingové faktory, a to jednou zkouškou (částečný) gushingový potenciál ječmene a pak druhou zkouškou gushingový potenciál sladu vyrobeného z příslušného ječmene.

Podstata vynálezu

Tyto nevýhody odstraňuje řešení podle vynálezu, při kterém se zjistí celkový gushingový potenciál ječmene, a to jednou zkouškou, která zahrnuje součet všech biologických faktorů a část faktorů chemických. Jejich vznik je podmíněn vlivem látek které se tvoří v plísňemi napadeném ječmeni. Tyto látky způsobují přepěňování – gushing piva. Způsob stanovení podle vynálezu spočívá v tom, že analyzované navážené vzorky ječmene jsou smíchány s vodným roztokem kyseliny gibelerové a peroxidu vodíku a třepány 24 h při 37 °C z něhož je odebrán vzorek o zvoleném objemu, který je dávkován do láhve se standardním pivem z níž byl před tím odlit totožný objem standardního piva ke sledování přepěňování. Z rozdílu hmotnosti standardního piva a piva obsahujícího roztok ze zkoumaného ječmene se určí případné přepěňování.

45

Příklady provedení vynálezu

V 1 l skleněné nádoby se 22,5 g zkoušeného ječmene zalije 500 ml roztoku obsahujícího 11 ml 33% peroxidu vodíku a 22,5 mg kyseliny gibelerové a vloží do lázně vyhřáté na 37 °C a třepe se 24 hodin. Po ukončení třepání se slijí 250 ml tekutiny (výluhu) a nechá ochladit na 4 °C. Dále se z láhve s pivem nevykazujícím gushing o objemu 0,5 litru opatrně odebere 76 ml piva vychlazeného na teplotu 4 °C a místo něj se přidá 76 ml vyrobeného výluhu. Poté, co pěna dosáhne hrdla, se láhev uzavře. Pasteurizuje se při teplotě 62 °C po dobu 20 minut. Uzavřené pивní láhve se umístí horizontálně do třepačky a třepou po dobu 72 hodin po nastavení na 50 kmitů za minutu a výkyvu 25 mm z výchozí pozice. Po ukončení třepání se láhve vyjmou z třepačky, zváží se a

ponechají v klidu 10 minut. Po ukončení třepání se láhve vyjmou z třepačky, zváží se a ponechají v klidu. Po 10 minutách se láhve obrátí 3x během 10 sekund a nechají v klidu 30 sekund, pak se láhve otevrou. Láhve se osuší a znovu zváží včetně zátky. Zjistí se tak rozdíl v úniku piva mezi hmotností před otevřením a po otevření láhve. Zkoušený ječmen, u kterého nedojde k úbytku hmotnosti je vhodný k výrobě piva.

Průmyslová využitelnost

Řešení podle vynálezu je použitelné v pivovarnictví pro výběr ječmene nezpůsobujícího gushing.

PATENTOVÉ NÁROKY

1. Způsob stanovení konečného přepěňování baleného piva vlivem ječmene, **v y z n a č u - j í c í s e t í m**, že analyzované, navážené vzorky ječmene jsou smíchány s vodným roztokem kyseliny giberelové a peroxidu vodíku, tato směs je třepána 24 hodin při 37 °C, ze vzniklého výluhu je odebrán vzorek o zvoleném objemu, který je dávkován do láhve obsahující standardní pivo, přičemž z této láhve byl předtím odebrán stejný objem standardního piva, láhev se následně uzavře, zváží se, pasteruje a třepe po zvolenou dobu, poté se láhve vyjmou z třepačky, otevrou se, láhve se po vypěnění osuší a zjistí se rozdíl hmotnosti způsobený vypěněním.

Konec dokumentu
